

УДК 338.4

ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ ПОСЛУГ АЕРОДИЗАЙНУ В УКРАЇНІ

О.А. Клепікова, к.е.н., доцент

Ю.С. Сільвестрова

Одеський національний політехнічний університет, Одеса, Україна

Клепікова О.А., Сільвестрова Ю.С. Дослідження розвитку послуг аеродизайну в Україні.

Стаття присвячена аналізу розвитку послуг аеродизайну в Україні. Виділено основні пріоритети та напрями розвитку. Досліджено чинники, які впливають на фінансовий стан підприємств, які надають послуги аеродизайну. Розроблено імітаційну модель для оцінки прибутку в сфері послуг аеродизайну в залежності від видів наданих послуг та витрат.

Ключові слова: сфера послуг, послуга аеродизайну, імітаційна модель

Клепікова О.А., Сільвестрова Ю.С. Исследование развития рынка услуг аэродизайна в Украине.

Статья посвящена анализу развития услуг аэродизайна в Украине. Выделены основные приоритеты и направления развития. Исследованы факторы влияющие на финансовое состояние предприятий, предоставляющих услуги в сфере аэродизайна. Разработана имитационная модель для оценки прибыли в сфере услуг аэродизайна в зависимости от видов предоставляемых услуг и затрат.

Ключевые слова: сфера услуг, услуга аэродизайна, имитационная модель

Klepikova O.A., Silvestrova J.S. The investigation of the development of aero design services in Ukraine.

This article is dedicated to the analysis of the development aero design services in Ukraine. The main priorities and lines of development were distinguished. The factors which influence the financial state of the enterprises that do aero design service were investigated. The computer simulation model has been developed for evaluation of the profit out in aero design services depending on the type of the rendered services and expenses.

Keywords: service industries, aero design service, computer simulation

З формуванням в Україні ринкової економіки розпочався розвиток підприємництва. Стрімкого розвитку отримали послуги, що охоплюють медицину, освіту, банківські установи, страхування, транспорт, мистецтво та ін. Вплив сфери послуг на економіку настільки розширився, що деякі країни перекваліфікувались з виробництва товарів на виробництво послуг. Ці зрушення позитивно впливають на державний бюджет та соціальне становище країни. З часом одні послуги відходять у минуле, оскільки змінюються технології надання послуг, матеріалів, бурхливо розвиваються інформаційні технології. Це призводить до появи зовсім нових видів послуг, які успішно займають своє місце у певного кола споживачів. До таких послуг можна віднести послуги аеродизайну, які вже зайняли свою нішу серед різноманіття послуг та отримали свою популярність здебільшого у молоді та дітей. Послуга аеродизайну – новинка на ринку послуг України. Це зумовлює необхідність дослідження сильних та слабких сторін розвитку даної послуги, її конкурентоспроможності та аналізу подальших перспектив розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Питанням дослідження сутності, структури і чинників формування сфери послуг присвячені статті зарубіжних вчених Р. Норманна, К. Маркса, Д. Белла, Ф. Котлера, М. Кастельса, Дж. Гелбрейта, У. Росту, В. Іноземцева, В. Герасимчука та українських вчених В. Бондаренко, Д. Березовського, В. Шопенка, В. Віннікова, І. Дерев'яно, С. Кучерук, Ю. Князик, С. Конах, О. Черниш, А. Мельник, І. Сукірницької, І. Пойта, Л. Хоревої, А. Старостіна та ін.

Аналіз останніх робіт і публікацій щодо розвитку ринку сфери послуг дає можливість стверджувати, що за останні роки відмічається значний вплив сфери послуг на життєдіяльність населення. Щороку збільшується кількість зайнятого населення у різноманітних сферах надання послуг. Проте залишаються актуальними питання надання якості послуг, окупності, форм організації праці, налагодження взаємодії між різними суб'єктами процесу створення послуги, ухвалення та реалізації інноваційних продуктів.

Дослідження праць українських та закордонних вчених дає підстави стверджувати про необхідність подальшого аналізу національного ринку послуг з метою досягнення якомога вищої їх якості та задоволення зростаючих потреб у суспільстві.

Метою статті є вивчення та аналіз чинників, стратегічних пріоритетів, які впливають на прибутковість та конкурентоспроможність послуги аеродизайну в Україні.

Виклад основного матеріалу

Сфера послуг відіграє важливу роль у розвитку економіки України. Послуги – джерело економічного зростання країн. Сфера послуг стала одним з найважливіших джерел росту ВВП та основним об'єктом для працевлаштування населення. Сфера послуг представляє собою інфраструктуру, яка охоплює сукупність галузей і видів діяльності народного господарства, функціональне значення яких у системі суспільного виробництва полягає у виробництві та реалізації послуг і духовних благ. Р. Норманн трактував послугу як користь, яку пропонують клієнтові організації сфери [1]. К. Маркс відмічав, що особливість споживчої вартості послуги в тому, що праця характеризує послуги як діяльність, а не річ [2]. В працях В. Герасимчука послуга – це вид робіт, діяльності, у процесі виконання яких новий матеріально-уречевлений продукт, якого раніше не було, не створюється, але змінюється якість вже створеного продукту [3]. А. Старостіна визначає послугу як – нерозривну єдність діяльності та її результату, яку одна сторона виконує для іншої. Послуга є засобом отримання доходу, задоволення споживчих потреб, або створення суспільних благ, що призводить до зміни стану людини або предмета [4]. Ф. Котлер сформулював термін «послуга» як будь-яке благо або діяльність, яку одна сторона пропонує іншій, ... є невлучною і не призводить до оволодіння власністю (до передачі власності) [11].

Завдяки специфічним особливостям та сфері споживання послуги бувають:

- особистого споживання: соціально-культурні; торговельні; житлово-комунальні; побутові; послуги зв'язку; послуги пасажирського транспорту.
- послуги виробничого споживання: консалтинг; інжиніринг; ліцензійні послуги; транспортні послуги; торговельно-посередницькі, фінансові послуги.

Сучасний стан сфери послуг характеризується стрімким динамічним розвитком за наявності ресурсів, розширенням її структури завдяки утворенню нових видів послуг, наявності високих показників обсягу реалізованих товарів та розміру прибутку, ефективним функціонуванням малих та середніх підприємств та збільшення надходжень до державного бюджету [6]. Щороку вони надають нові робочі місця, сприяють взаємодії міжнародних економічних відносин, допомагають

збільшити доходи населенню, розширюють спектр дозвілля та відпочинку, підвищують вимоги до охорони навколишнього середовища, збільшують кількість послуг, які обслуговують матеріальне виробництво та автоматизують сільське господарство. Послуги впливають на розширення внутрішнього ринку, зберігають природний, архітектурний, культурний та історичний потенціал регіонів. Сприяють розвитку транспортних зв'язків. У розвинених країнах частка зайнятих у сфері послуг на сьогодні становить 80%. В нашій країні цей показник складає 63%. На відміну від України, у розвинених країнах останнім часом за темпами росту перше місце займають ділові послуги (консультаційні, бухгалтерські, інформаційні, юридичні, аудиторські тощо), які покликані для забезпечення ефективного функціонування підприємств шляхом налагодження взаємодії між різними суб'єктами процесу створення, ухвалення та реалізації інноваційних продуктів та налагодження теперішніх форм організації праці [7, 10].

На сьогодні виділяють наступні основні глобальні тенденції у розвитку сфери послуг:

- економічний розвиток послуг в інтеграції з матеріальним виробництвом;
- зміна асортименту послуг, завдяки підвищенню значення нематеріальних форм виробництва;
- необхідність збільшення розвитку соціальних послуг для незахищених сфер населення мета яких забезпечити стабільний економічний розвиток;
- зміна ролі традиційних послуг (транспорту, торгівлі) як елементів обслуговуючої інфраструктури та підвищення ролі комплексної послуги, завдяки розвитку сучасних технологій;
- розвиток інформаційних технологій та телекомунікацій, що дає змогу забезпечувати вагомі чинники конкурентоспроможності у ділових та фінансових послугах.

Для України характерною ознакою є швидкий ріст зайнятості в структурі традиційних послуг. Але з'являються на ринку і нові види послуг. Розглянемо становлення нового виду послуг, яка називається аеродизайн та визначимо її подальші перспективи розвитку. Аеродизайн – це оформлення повітряними та гелевими кулями різних заходів і урочистих подій: весіль, день народжень, фестивалів, дитячих свят, шкільних заходів та ін. Останнім часом даний вид сервісу набирає швидких обертів, заохочуючи дедалі більше клієнтів. Підприємства займаються оформленням та доставкою повітряних і гелевих кульок. Також в їх послуги входять створення різних святкових композицій, оформлення живими квітами та квітами з кульок, друк зображення на кульці, створення гелевих кульок, які світяться, композиції з фольгованих кульок, а також яскравих арок. Така продукція користується великим попитом, особливо у містах-мільйонерах: Києві («Мир Шариков»),

Харкові («Fantazy»), Львові («Art-West»), Дніпропетровську («Sharcity») та Одесі («LoveShar», «Proshar», «MirKlein»). Доходи підприємств від надання послуг наведені у табл. 1 та зображені на рис. 1 [8].

Згідно табл. 1 та рис. 1 можна зробити висновок, що динаміка розвитку послуг

аеродизайну в Україні є позитивною. Це особливо помітно з отриманого прибутку за 2012-2014 рр. Слід відмітити деякий спад у 2014-2015 рр. порівняно з 2013 р., що пов'язано з економічною кризою в країні та зменшенням платоспроможності населення.

Таблиця 1. Дохід підприємств від реалізації послуги аеродизайну

Назва підприємства	Дохід, грн.			
	2012	2013	2014	2015
«LoveShar» (Одеса)	24410,5	38074	74267	122104
«Proshar» (Одеса)	74857	84083	98427	118945
«MirKlein» (Одеса)	60561	71878	72594	79369
«МирШариков»(Київ)	86970	127485	132561	145472
«Fantazy»(Харків)	91958	116943	102573	118379
«Art-West»(Львів)	89464	91970	94748	113659
«Sharcity»(Дніпропетровськ)	93853	101980	114869	145473

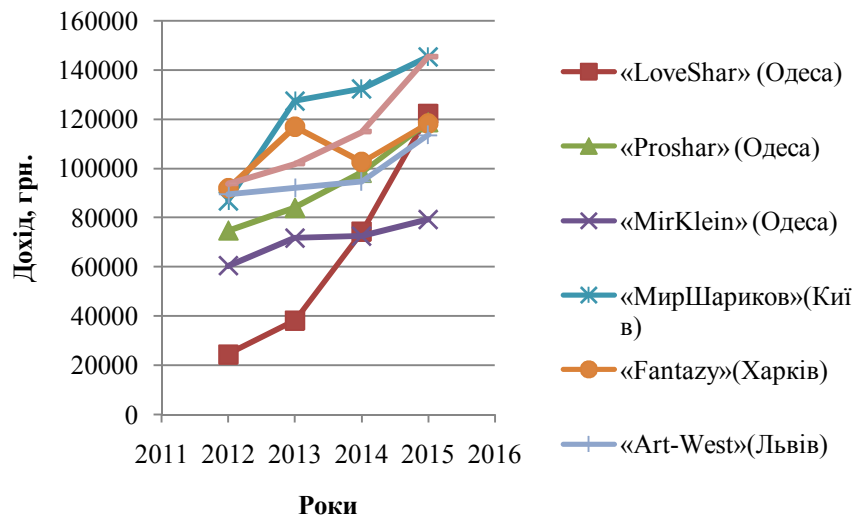

Рис. 1. Доходи підприємств від реалізації послуги аеродизайну

Підприємство «LoveShar» новачок на ринку послуг: його діяльність почалась в 2012 р. у місті Одеса. Основні види послуг: оформлення арок, квіткові композиції з кульок, асорті кульок (понад 25 штук в в'язці), гелеві кулі, що світяться, фольговані кулі, друк зображень на кульках, «ходячі» фігури, виготовлення фігур та інших конструкцій з кульок, кулі-сюрпризи, пін'яти та ін. [11]. Оформлення сюрпризів та несподіваних подарунків завоювали величезний успіх серед споживачів, що помітно вплинуло на доходи підприємства та дозволило вийти на ринок послуг.

Розглянемо детальніше фінансове становище підприємства. Прибуток у 2012 та 2013 роках доволі низький порівняно з компаніями-лідерами у даній сфері, але вже в 2014 році підприємство набирає швидких обертів на ринку – його прибуток становить 74267 грн. Дохід підприєм-

ства «LoveShar» складав: у 2012 році – 24410,5 грн., у 2013 році – 38074 грн., у 2014 році – 74267 грн., у 2015 році – 122104 грн. (табл. 1). Відомо, що у 2014-2015 рр. зріс рівень інфляції та змінився курс долара, що призвело до зросту цін на продукцію, палива, орендної плати та ін. У 2015 році відбувається зменшення реального прибутку підприємств, що пов'язано з інфляційними процесами. Але загалом дохід підприємств не знизився і продовжує зростати.

Проведемо моделювання прибутку підприємства «LoveShar». Для цього використаємо інформацію про ціни постачальників на кульки різного виду та балон гелію [9] (табл. 2). Для розрахунку підсумуємо всю номенклатуру товарів та додамо до загальної вартості 3 балони гелію та 10 катушок стрічок. Це необхідно для створення мінімального складу замовлень.

Таблиця 2. Витрати на ресурси, які використовує підприємство «LoveShar» 2015 рік

Повітряні кулі з латексу, виробництво в Мексиці (FLEXO UNIVERSAL)					
№	Номенклатура	Од. виміру	Кількість товару в упаковці	Ціна в \$ за 1 уп	Ціна в грн. за 1 уп
1	Повітряна кулька (26 см) (різних кольорів)	уп	100	\$4,76	114,24 грн.
2	Повітряна кулька розмір (31 см) круглий	уп	100	\$5,90	141,60 грн.
3	Повітряна кулька для моделювання (270 см) (різних кольорів)	уп	100	\$5,18	124,32 грн.
Повітряні кулі з латексу, виробництво в Колумбії (Sempertex)					
1	Повітряна кулька (26 см) кругла (різних кольорів)	уп	100	\$6,59	158,16 грн.
2	Повітряна кулька (30 см) кругла (різних кольорів)	уп	100	\$10,26	246,24 грн.
3	Повітряна кулька (46 см) кругла (різних кольорів)	шт	1	\$0,49	11,76 грн.
4	Повітряна кулька для моделювання (260 см) (різних кольорів)	уп	100	\$6,75	162,00 грн.
Повітряні кулі з латексу, Італія (RIFCO/BWS/Gemar)					
1	Повітряна кулька (26 см) кругла (різних кольорів)	уп	100	\$3,92	94,08 грн.
2	Повітряна кулька (31 см) кругла (різних кольорів)	уп	100	\$5,74	137,76 грн.
3	Повітряна кулька куля-конструктор (260 см) (різних кольорів)	уп	100	\$4,52	108,64 грн.
4	Повітряна кулька серце (31 см) (різних кольорів)	уп	100	\$9,3	223,16 грн.
5	Балон гелію 40 л	шт	3	\$262,5	6 300,00 грн.
6	Котушки стрічок для кульок	шт	10	\$6,25	150,00 грн.
Загальна сума					7 971,96 грн.

Підрахувавши витрати на ресурси в 2015 р., отримали 7971,96 грн. До основних витрат підприємства можна віднести заробітну платню, витрати на оренду приміщення, витрати на паливо, витрати на товари. Врахуємо, що витрати на товари можуть збільшуватися впродовж року.

На базі методу системної динаміки за даними табл. 2 та табл. 3 побудовано імітаційну модель у

системі IThink [10]. Модель дозволяє проводити імітацію прибутку підприємства «LoveShar» із урахуванням зміни цінової політики та видів наданих послуг. На моделі «програються» управлінські рішення щодо формування комплексу послуг та перспективах отримання прибутку у майбутньому, вивчаються тенденції розвитку підприємства.

Таблиця 3. Витрати підприємства «LoveShar»

Види витрат Роки	2012	2013	2014	2015
Витрати на заробітну плату, грн.	7530	13690	28450	37910
Витрати на товари, грн.	4500	10850	26310	39859,8
Витрати на оренду приміщення, грн.	2000	3500	4780	6000
Витрати на пальне, грн.	1000	2300	5700	9500
Загальні витрати, грн.	15030	30340	65240	93269,8

Для моделювання доходу та витрат використовуються потоки, а прибутку – фонд

(резервуар). Змінні дохід, витрати на пальне, витрати на товари, зарплата, оренда приміщення

задаються конвертерами. Послуги, які надає підприємство та їх цінові характеристики, серед яких, оформлення аркою, асорті кульок, квіткові

композиції, друк на кульці, гелеві кулі, які світяться та фольговані кулі задаються підпрограмами в динаміці впродовж 2012-2015 років.

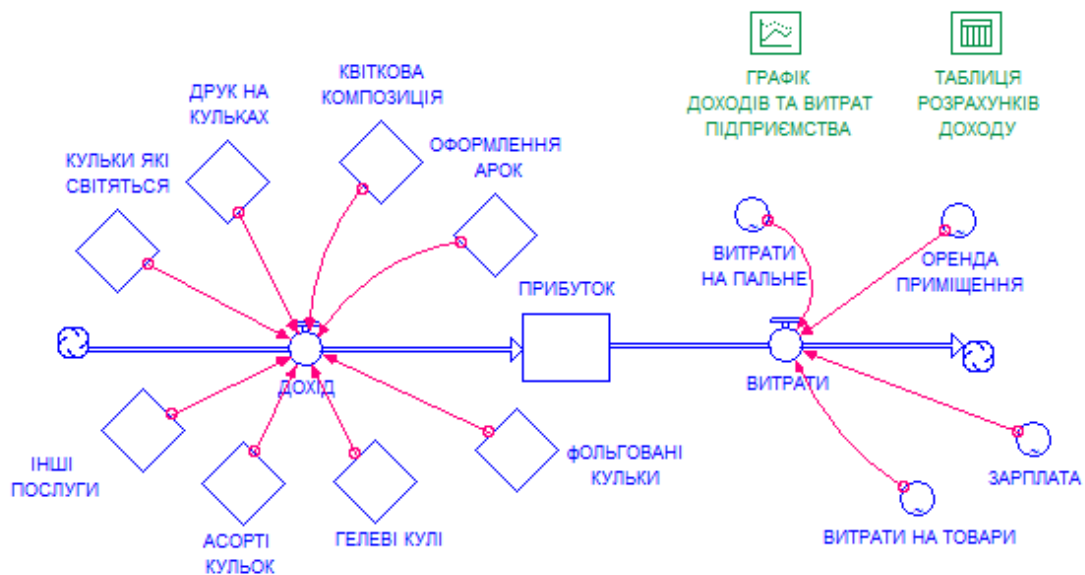

Рис. 2. Імітаційна модель для оцінки прибутку підприємства «LoveShar» Джерело: система моделювання Ithink

Таблиця 4. Динаміка прибутку, доходу та витрат підприємства «LoveShar»

Роки	Прибуток	Дохід	Витрати	Витрати на пальне	Витрати на товари	Зарплата	Оренда приміщення
2012	9380,5	24410,5	15030	1000	4500	7530	2000
2013	7734	38074	30340	2300	10850	13690	3500
2014	9027	74267	65240	5700	26310	28450	4780
2015	28834,2	122104	93269,8	9500	39859,8	37910	6000
2016	47338	150370	103032	14210	43912	38420	6490

Дані табл. 4 свідчать, що якщо підприємство буде реалізовувати заданий перелік послуг, то не зважаючи на економічну кризу прибуток буде мати тенденцію до збільшення (в межах 5 %-10%), не зважаючи на зростання цін на ресурси та інфляційні процеси.

Отже підприємство має змогу працювати на ринку послуг і надалі. Дохід та витрати коливаються в межах 10-20% згідно рівня інфляції. Що свідчить про те, що реального збільшення доходу не відбувається, а здійснюється коригування на рівень інфляції. Тобто, підприємство має стабільний потік споживачів своїх послуг, що дозволяє отримувати прибуток та розвивати цю сферу послуг. Представимо отримані результати на графіку (рис. 3).

Рис. 3 відображає динаміку прибутку, витрат та доходів впродовж 6 років. Прибуток стабільно зростає і у 2017 році його вартість може становитиме 192814 грн. Витрати і доходи

зростають впродовж досліджуваного періоду. Імітаційні експерименти показують, що для збільшення прибутку від 10% до 20% достатньо збільшити продаж повітряних кульок фірми "Gemar" італійського виробництва на 5%. Оскільки цей вид товару користується великим попитом серед споживачів.

Кулі даного виробництва зроблені з міцної гуми, яка напрочуд м'яка та цілком безпечна. Матеріал, на відміну від товарів інших виробників, краще тримає гелій та дозволяє кульці довше літати в повітрі. Збільшення продажу іншого асортименту підприємства «LoveShar» від 3% до 5% дає можливість збільшення прибутку в межах 2%.

Імітаційна модель, побудована за методом системної динаміки дозволяє підрахувати загальні тенденції отримання прибутку (враховуючи інфляційні процеси), прогнозувати фінансові можливості підприємства.

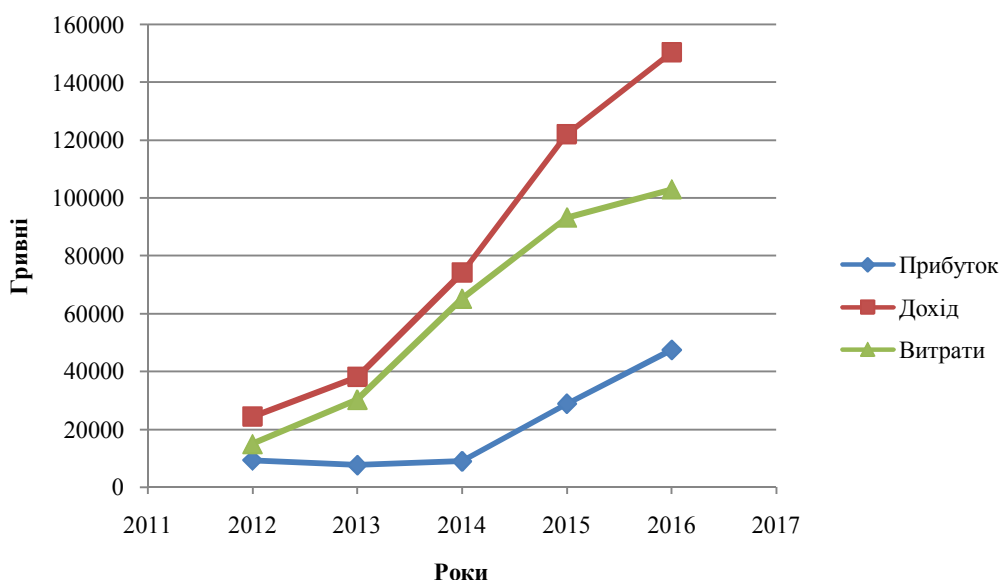

Рис. 3. Прибуток, доходи та витрат підприємства «LoveShar»

Проведення прогнозування в імітаційній моделі засновано на тому, що для кожного наступного кроку моделювання використовується попередній. Основою такого прогнозу є залежності та алгоритми, отримані на основі дослідження конкретних чинників моделі.

Висновки

Сфера послуг стрімко розвивається по всьому світу і відіграє важливу роль в сучасних умовах господарювання. На сьогодні, з'являється ще більше нових видів сервісу, які поліпшують соціальне становище населення, покращують культурний, історичний, економічний потенціал

та поповнюють державний бюджет країни. Щодо України, то у нас є всі можливості та умови для впровадження та розвитку нових послуг.

Завдяки комп'ютерним технологіям, сучасному програмному забезпеченню та інноваціям в виробництві можна відстежити їх подальший розвиток та перспективи в майбутньому, а також спрогнозувати можливості отримання прибутку. Імітаційні моделі дозволяють спроектувати рух фінансових ресурсів на підприємстві, врахувати інфляційні процеси, динаміку витрат та спрогнозувати перспективи розвитку підприємства.

Список літератури:

1. Герасимчук В. Г. Міжнародна економіка : навч. посіб. / В. Г. Герасимчук, С. В. Войткл. – К.: Знання, 2009. – 302 с.
2. Старостіна А. Сутність та практичне застосування методики конструювання категоріального апарату економічної науки (на прикладі понять «глобалізація» та «підприємницький ризик») / А. Старостіна, В. Кравченко // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2011. – № 128. – С. 5 – 10.
3. Сфера послуг: сутність, структура та чинники формування попиту / І. В. Дерев'янка // Наукові записки [Національного університету "Острозька академія"]. – Сер.: Економіка. – 2013. – Вип. 21. – С. 12 – 15.
4. Стан та перспективи розвитку ринку послуг в Україні / Ю. М. Князик // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – 2013. – № 767. – С. 309 – 316.
5. Сікірницька І. А. Перспективи розвитку сфери послуг в Україні [Електронний ресурс] / І. А. Сікірницька, С. С. Кучерук. – Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
7. Show арт-студія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://opt-show.com/prajs>.
8. Стратегічні перспективи розвитку сфери послуг України на засадах індустріальної економіки [Електронний ресурс] / Л. А. Янковська // Електронне наукове фахове видання

- "Ефективна економіка". – Дніпропетровськ: ДДАЕУ, 2013. – № 2. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=2&y=2013>.
9. Котлер Ф. Основы маркетингу / [Котлер Ф., Армстронг Г., Сондерс Д., Вонг В.]. – [2-е. вид.]. – М.; СПб: Издавничий дім «Вільямс», 1999. – 1056 с.
10. Клепікова О. А. Імітаційна модель страхової компанії як спосіб досягнення стратегічних фінансових цілей [Електронний ресурс] / О. А. Клепікова // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2013. – № 4(9). – С. 195 – 201. – Режим доступу до журн.: <http://www.economics.opu.ua/2013/n4.html>.
11. Офіційний сайт підприємства «LoveShar» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.loveshar.com.ua>.

Надано до редакції 29.12.2014

Клепікова Оксана Ананіївна / Oksana A. Klepikova
klepoa@ukr.net

Сільвестрова Юлія Сергіївна / Julia S. Silvestrova
ysilvestrova@mail.ru

Посилання на статтю / Reference a Journal Article:

Дослідження розвитку послуг аеродизайну в Україні [Електронний ресурс] / О.А. Клепікова, Ю.С. Сільвестрова // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2015. – № 2 (18). – С. 155-161. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/n2.html>